

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 15. marca 2012*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom — Smernica 92/43/EHS — Článok 4 ods. 1 a článok 12 ods. 1 — Nezapísanie lokality európskeho významu jazera Paralimni v stanovenej lehote — Systém ochrany druhu *Natrix natrix* cypriaca (cyperská užovka obojková)“

Vo veci C-340/10,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ podaná 7. júla 2010,

Európska komisia, v zastúpení: G. Zavvos a D. Recchia, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Cyperskej republike, v zastúpení: K. Lykourgos a M. Chatzigeorgiou, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia A. Prechal, K. Schieman, L. Bay Larsen (spravodajca) a C. Toader,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Európska komisia svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Cyperská republika si tým, že

* Jazyk konania: gréčtina.

- nezahrnula lokalitu jazera Paralimni do národného zoznamu navrhovaných lokalít európskeho významu (ďalej len „NLEV“),
- tolerovala činnosti, ktoré vážne ohrozujú ekologické vlastnosti jazera Paralimni, a neprijala ochranné opatrenia potrebné na zachovanie populácie *Natrix natrix cypriaca* (cyperská užovka obojková), teda druhu, ktorý predstavuje ekologický záujem na tomto jazere a priehrade Xiliatos, a
- neprijala potrebné opatrenia na vytvorenie a uplatňovanie systému prísnej ochrany tohto druhu,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 2006/105/ES z 20. novembra 2006 (Ú. v. EÚ L 363, s. 368, ďalej len „smernica o biotopoch“), zo smernice o biotopoch tak, ako ju vykladajú rozsudky z 13. januára 2005, Dragaggi a i. (C-117/03, Zb. s. I-167), a zo 14. septembra 2006, Bund Naturschutz in Bayern a i. (C-244/05, Zb. s. I-8445), ako aj z článku 12 ods. 1 tejto smernice.

Právny rámec

- 2 Podľa článku 3 ods. 1 prvého pododseku smernice o biotopoch sa „vytvorí... súvislá európska ekologická sústava osobitných chránených území pod názvom Natura 2000. Táto sústava, pozostávajúca z lokalít, v ktorých sa vyskytujú typy prirodzených biotopov uvedených v prílohe I a prirodzené biotopy druhov uvedené v prílohe II, umožní udržanie typov prirodzených biotopov a biotopov druhov a v prípade potreby obnovenie priaznivého stavu ochrany v ich prirodzenom rozsahu“.
- 3 Článok 4 ods. 1 a 2 smernice o biotopoch stanovuje:

„1. Na základe kritérií stanovených v prílohe III (etapa 1) a príslušných vedeckých informácií každý členský štát navrhne zoznam lokalít uvádzajúci, ktoré typy prirodzených biotopov v prílohe I a ktoré druhy v prílohe II, ktoré sú udomácnené na jeho území, sa v týchto lokalitách nachádzajú. Pre druhy živočíchov, ktoré využívajú rozsiahle územia, tieto lokality zodpovedajú tým lokalitám v rámci prirodzeného areálu týchto druhov, kde sa nachádzajú fyzikálne alebo biologické faktory dôležité pre ich život a ich reprodukciu. Pre vodné živočíchy pohybujúce sa na rozsiahlom území budú takéto lokality navrhnuté iba v prípade, ak existuje jasne identifikovateľné územie, predstavujúce fyzikálne a biologické faktory dôležité pre ich život a reprodukciu...“

Tento zoznam sa predloží Komisii do troch rokov od oznámenia tejto smernice, spolu s informáciami o každej lokalite...

2. Na základe kritérií stanovených v prílohe III (etapa 2)... zriadi Komisia po dohode s každým členským štátom návrh zoznamu lokalít európskeho významu, navrhnutých členskými štátmi, uvádzajúci tie lokality, v ktorých sa vyskytuje jeden alebo viac typov prioritných prirodzených biotopov alebo prioritných druhov.

...

Zoznam lokalít vybraných ako lokality európskeho významu, identifikujúci tie lokality, ktoré predstavujú jeden alebo viac typov prirodzeného miesta výskytu alebo prioritné druhy prijme Komisia v súlade s postupom stanoveným v článku 21.“

4 Článok 5 tejto smernice stanovuje:

„1. Vo výnimočných prípadoch, keď Komisia zistí, že národný zoznam podľa článku 4 ods. 1 neuvádza lokalitu, v ktorej sa vyskytuje prioritný typ prirodzeného biotopu alebo prioritný druh, ktoré Komisia na základe relevantných a spoľahlivých vedeckých informácií považuje za nevyhnutné na zachovanie typu prioritného prirodzeného biotopu alebo na prežitie tohto prioritného druhu, začne sa postup bilaterálnych konzultácií medzi členským štátom a Komisiou s cieľom vzájomného porovnania vedeckých údajov, ktoré obidve strany používajú.

2. Ak po uplynutí konzultačného obdobia nepresahujúceho šesť mesiacov zostane spor nevyriešený, Komisia postúpi Rade návrh týkajúci sa výberu lokality ako lokality európskeho významu.

3. Rada jednomyselným hlasovaním prijme rozhodnutie do troch mesiacov od dátumu podania.

4. Počas konzultačného obdobia a do vynesenia rozhodnutia Radou príslušná lokalita podlieha článku 6 ods. 2.“

5 Článok 12 ods. 1 smernice o biotopoch je formulovaný takto:

„Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakážu:

- a) všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania vzoriek [jedincov – *neoficiálny preklad*] týchto druhov vo voľnej prírode;
- b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;
- c) úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode;
- d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.“

6 Cyperská užovka obojková je prioritným druhom uvedeným v prílohe II a prílohe IV písm. a) smernice o biotopoch.

Skutkové okolnosti a konanie pred podaním žaloby

7 Komisia prijala 16. mája 2006 od Cyperskej federácie ochranárskych a ekologických organizácií sťažnosť týkajúcu sa nedostatočnej ochrany cyperskej užovky obojkovej. Podľa tejto sťažnosti Cyperská republika najmä nesprávne opomenula zapísať lokalitu jazera Paralimni do národného zoznamu NLEV.

8 S prihliadnutím na informácie, ktorými Komisia disponovala, adresovala 23. marca 2007 Cyperskej republike výzvu, ktorou upriamila jej pozornosť na nedostatočnú ochranu tohto druhu z dôvodu absencie lokality jazera Paralimni v národnom zozname NLEV a neexistencie ochrany tejto lokality, ako ani priehrady Xiliatos.

9 Listom z 18. mája 2007 Cyperská republika na výzvu odpovedala tak, že uviedla, že príslušný orgán diskutoval s dotknutými stranami s cieľom dospieť do konca roka 2007 k spoločne akceptovanému návrhu zahrnutia lokality jazera Paralimni do národného zoznamu NLEV. Tento členský štát tiež vymenoval rozličné opatrenia, ktoré boli prijaté na posilnenie ochrany tejto lokality a priehrady Xiliatos. Nakoniec uviedol, že odoslanie výzvy bolo predčasné a neoprávnené, pretože Komisia si mala zvoliť postup podľa článku 5 smernice o biotopoch a nie konanie o nesplnení povinnosti uvedené v článku 258 ZFEÚ.

- 10 Listom zo 6. júna 2008 Komisia vydala odôvodnené stanovisko, v ktorom uviedla záver, že neprijatím zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení potrebných na dosiahnutie súladu so smernicou o biotopoch si Cyperská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej z uvedenej smernice vyplývajú. V dôsledku toho Komisia vyzvala Cyperskú republiku na prijatie opatrení požadovaných na dosiahnutie súladu s týmto odôvodneným stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.
- 11 Listom z 21. novembra 2008 Cyperská republika na predmetné odôvodnené stanovisko odpovedala tak, že uviedla opatrenia, ktoré boli prijaté na ochranu cyperskej užovky obojkovej, a zdôraznila pokrok, ktorý sa dosiahol, pokiaľ ide o zahrnutie lokality jazera Paralimni do národného zoznamu NLEV.
- 12 V liste z 18. decembra 2009 Komisia najmä uviedla sťažnosti týkajúce sa stavebného rozvoja v severnej časti lokality jazera Paralimni.
- 13 Listom z 23. decembra 2009 Cyperská republika informovala Komisiu, že uvedená lokalita bola k 24. novembru 2009 oficiálne zahrnutá do národného zoznamu NLEV. Tento členský štát však do tohto zoznamu nezahrnul severný záliv jazera Paralimni.
- 14 V nadväznosti na to Cyperská republika odmietla výhrady Komisie týkajúce sa stavebného rozvoja na severnej časti uvedeného jazera.

O žalobe

O absencii lokality jazera Paralimni na národnom zozname NLEV

Argumentácia účastníkov konania

- 15 Komisia zastáva názor, že Cyperská republika si tým, že nezapísala lokalitu jazera Paralimni na národný zoznam NLEV pred uplynutím lehoty určenej v odôvodnenom stanovisku, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 smernice o biotopoch.
- 16 Pokiaľ ide o článok 5 ods. 1 smernice o biotopoch, ktorého uplatnenia sa dovoľavala Cyperská republika počas obdobia pred podaním žaloby, keďže Komisia konštatovala, že národný zoznam NLEV neuvádza lokalitu, ktorá sa zdá nevyhnutná na zachovanie cyperskej užovky obojkovej, Komisia uvádza, že toto ustanovenie predpokladá existenciu vedeckej nezhody medzi ňou a dotknutým členským štátom, ktorá v prejednávanej veci neexistuje. V prejednávanej veci sú informácie, ktoré obidve strany používajú, rovnaké a nie sú spochybňované. Vo svojich listoch z 12. augusta a 21. novembra 2008 sa Cyperská republika zaviazala zahrnúť lokalitu jazera Paralimni do národného zoznamu NLEV. V dôsledku toho nevzniká otázka vedeckej nezhody a porovnania vedeckých údajov.
- 17 Subsidiárne Komisia uvádza, že existujú závažné údaje, podľa ktorých hranice lokality, ktoré jej napokon boli oznámené v súvislosti s označením NLEV, keďže nezahŕňajú významnú oblasť nachádzajúcu sa v severnom zálive jazera Paralimni, premenenú počas roka 2009 na stavebné územie, nepostačujú na ochranu a zachovanie cyperskej užovky obojkovej, a že v dôsledku toho porušovanie pretrváva.
- 18 Cyperská republika pripomína, že nikdy nespochybňovala, že lokalita jazera Paralimni musí predstavovať NLEV. Tvrdí však, že aktuálne vytyčenie oblasti ako NLEV postačuje na ochranu a zachovanie predmetného druhu. Tento druh sa vyskytuje len v južnej a vo východnej časti NLEV. Navyše štúdiá vykonaná rakúskym expertom, na ktorú odkazuje Komisia, neobsahuje jasný údaj o vymedzení NLEV považovanej za potrebnú na dostatočnú ochranu cyperskej užovky obojkovej.

- 19 Keďže Cypruská republika uvádza špecifické údaje na podporu toho, že vymedzenie NLEV postačuje na zachovanie cyperskej úžovky obojkovej a jej biotopov, čo spochybňuje Komisia, ide tu o vedeckú nezhodu, ktorá sa týka vedeckých údajov. Táto nezhoda odôvodňuje začatie postupu bilaterálnych konzultácií stanoveného v článku 5 smernice o biotopoch.

Posúdenie Súdny dvorom

- 20 Pokiaľ ide o predmet žaloby, treba pripomenúť, že Súdny dvor môže podľa článku 92 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora kedykoľvek skúmať prekážky konania z dôvodu verejného záujmu.
- 21 Podľa ustálenej judikatúry je účelom konania pred podaním žaloby poskytnúť dotknutému členskému štátu príležitosť, aby si jednak splnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Únie, a aby sa jednak mohol účinne brániť proti výhradám vzneseným Komisiou. Predmet žaloby podanej podľa článku 258 ZFEÚ je v dôsledku toho vymedzený konaním pred podaním žaloby upraveným v tomto ustanovení. Žaloba sa preto nemôže opierať o iné výhrady než výhrady uvedené v konaní pred podaním žaloby (pozri najmä rozsudok z 10. mája 2001, Komisia/Holandsko, C-152/98, Zb. s. I-3463, bod 23).
- 22 V prejednávanej veci treba poznamenať, že zo spisu nevyplýva, že by sa počas konania pred podaním žaloby, či už v štádiu výzvy alebo odôvodneného stanoviska, strany dotkli otázky vymedzenia lokality jazera Paralimni, ani že by Komisia uvádzala akékoľvek tvrdenie týkajúce sa špecificky severnej časti tejto lokality. Pokiaľ ide o absenciu lokality jazera Paralimni na národnom zozname NLEV, Komisia sa obmedzila na to, že požaduje zahrnutie tejto lokality, identifikovanej všeobecne a bez údajov týkajúcich sa jej vymedzenia, do národného zoznamu NLEV, a Cypruská republika sa túto lokalitu zaviazala zahrnúť do uvedeného zoznamu, čo nakoniec vykonala, viac ako sedemnášť mesiacov po vydaní odôvodneného stanoviska.
- 23 Pretože konanie pred podaním žaloby sa vôbec netýkalo vymedzenia lokality jazera Paralimni ani konkrétne otázky zahrnutia severnej časti lokality, žaloba je neprípustná v rozsahu, v akom sa týka tohto posledného bodu.
- 24 Pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na nezapísaní lokality jazera Paralimni na národný zoznam NLEV, Súdny dvor poznamenáva, že nebolo nikdy spochybnené, že táto lokalita do uvedeného zoznamu vo všeobecnosti mala byť zahrnutá.
- 25 V dôsledku toho treba po prvé konštatovať, že podmienky na uplatnenie článku 5 smernice o biotopoch neboli v žiadnom prípade pre žiadny z týchto dvoch žalobných dôvodov splnené.
- 26 Po druhé, pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na nezapísaní lokality jazera Paralimni na národný zoznam NLEV, je nesporné, že pred uplynutím lehoty určenej v odôvodnenom stanovisku do uvedeného zoznamu stále nebola zahrnutá.
- 27 Keďže existencia nesplnenia si povinnosti sa musí posudzovať podľa situácie členského štátu ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku a Súdny dvor nemôže prihliadať na neskoršie zmeny (pozri najmä rozsudky z 11. januára 2007, Komisia/Írsko, C-183/05, Zb. s. I-137, bod 17, a z 11. novembra 2010, Komisia/Taliansko, C-164/09, bod 19), je potrebné konštatovať, že žaloba Komisie je, pokiaľ ide o uvedený žalobný dôvod, dôvodná.

O tolerovaní činností, ktoré poškodzujú alebo ničia biotop dotknutého druhu

O prípustnosti

– Argumentácia účastníkov konania

- 28 Cyperská republika tvrdí, že výzva ani odôvodnené stanovisko neodkazujú na prevádzku strelnice a zemné práce. Komisia teda rozšírila predmet konania, keď vo svojej žalobe poukázala na strelnicu a na zemné práce ako na činnosti, ktoré poškodzujú alebo ničia biotop dotknutého druhu.
- 29 Cyperská republika uvádza, že nemala možnosť formulovať pripomienky v odpovedi na tieto tvrdenia, a preto ich Súdny dvor nemôže pri skúmaní žalobných dôvodov Komisie zohľadniť. Predmet sporu sa totiž môže rozšíriť na skutočnosti, ktoré nastali po odôvodnenom stanovisku, iba pokiaľ sú tieto skutočnosti rovnakej povahy a predstavujú rovnaké správanie ako skutočnosti, na ktoré sa vzťahuje uvedené stanovisko, čo nebol prípad prejednávanej veci.
- 30 Pokiaľ ide o stavebný rozvoj na „severnej časti jazera“, odôvodnené stanovisko presne neidentifikovalo tvrdenia namietané všeobecnejšie vo výzve. Konkrétne sa stavebný rozvoj na predmetnom mieste po prvýkrát uvádza v liste Komisie z 18. decembra 2009. „Severná časť jazera“ sa neuvádzala ani vo výzve, ani v odôvodnenom stanovisku.
- 31 V dôsledku toho Cyperská republika zastáva názor, že tvrdenia Komisie týkajúce sa prevádzkovania strelnice, zemných prác a stavebného rozvoja na severnej časti jazera Paralimni musia byť zamietnuté ako neprípustné.
- 32 Komisia poznamenáva, že vo svojej výzve, ako aj vo svojom odôvodnenom stanovisku uvádza konanie Cyperskej republiky, ktorá toleruje činnosti vážne ohrozujúce ekologické vlastnosti uvedeného jazera, ako aj skutočnosť, že neprijala potrebné ochranné opatrenia na zachovanie populácie cyperských užoviek obojkových v rozpore s právom Únie. V tomto rámci a na podporu tohto žalobného dôvodu Komisia konkrétnejšie uvádza nadmerné čerpanie vody, stavebný rozvoj a motokrosovú preteky.
- 33 Ak by sa aj vychádzalo z predpokladu, že prevádzkovanie strelnice a zemné práce predstavujú skutočnosti, ktoré nastali po odôvodnenom stanovisku, Komisia poznamenáva, že predmet sporu sa môže rozšíriť na skutočnosti, ktoré nastali po uvedenom odôvodnenom stanovisku, pokiaľ sú tieto skutočnosti rovnakej povahy a predstavujú rovnaké správanie ako skutočnosti, na ktoré sa vzťahuje uvedené stanovisko. Predmetné skutočnosti sú rovnakej povahy a predstavujú rovnaké správanie ako skutočnosti, na ktoré sa vzťahuje uvedené stanovisko.
- 34 Pokiaľ ide o údajnú absenciu spresnenia vo formulovaní tvrdení týkajúcich sa stavebného rozvoja, Komisia poznamenáva, že definovala všeobecný koncept ako stavebný rozvoj „na brehu jazera, ale aj vnútri jeho hraníc“. Toto spresnenie zjavne zahŕňa aj severnú časť jazera, keďže tá sa nachádza „vnútri jeho hraníc“. V každom prípade Komisia nemala vôbec skutočnú možnosť zahrnúť problém nedávneho stavebného rozvoja týkajúceho sa severnej časti jazera do svojej výzvy alebo odôvodneného stanoviska, keďže Cyperská republika túto oblasť zahrnula do územného plánu až v marci 2009, teda po uplynutí lehoty na odpoveď na odôvodnené stanovisko.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 35 Pokiaľ ide o zemné práce, treba konštatovať, že sa uvádzajú medzi množstvom skutočností, ktoré Komisia vo svojej výzve a odôvodnenom stanovisku Cyperskej republike vytykala.
- 36 Preto je tvrdenie týkajúce sa tolerovania zemných prác prípustné.

- 37 Pokiaľ ide o prevádzkovanie strelnice, treba zdôrazniť, ako to uznala samotná Komisia, že táto skutočnosť v priebehu konania pred podaním žaloby nebola spomenutá. Hoci je pravda, že v rámci žaloby o nespĺnenie povinnosti možno zohľadniť aj skutočnosti, ktoré nastali po odôvodnenom stanovisku, ale sú rovnakej povahy a predstavujú rovnaké správanie ako skutočnosti, na ktoré sa vzťahuje uvedené stanovisko (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. marca 1983, Komisia/Francúzsko, 42/82, Zb. s. 1013, bod 20, a zo 4. februára 1988, Komisia/Taliansko, 113/86, Zb. s. 607, bod 11), v prípade prevádzkovania strelnice vo vzťahu k čerpaniu vody, stavebnému rozvoju, zemným prácam alebo organizovaniu motokrosových pretekov to tak nie je.
- 38 V dôsledku toho tvrdenie založené na prevádzkovaní strelnice nie je prípustné.
- 39 Pokiaľ ide o tvrdenie týkajúce sa stavebného rozvoja na severnej časti jazera Paralimni a jeho účinkov v tejto oblasti, treba konštatovať, že vzhľadom na to, čo je uvedené v bode 23 tohto rozsudku, a to, že toto tvrdenie Komisia v žiadnom prípade neuviedla ani vo svojej výzve, ani v odôvodnenom stanovisku, je takisto neprípustné.

O veci samej

– Argumentácia účastníkov konania

- 40 Komisia zastáva názor, že judikatúra Súdneho dvora, ktorá uznáva potrebu chrániť NLEV a zachovávať ciele smernice o biotopoch, najmä pokiaľ ide o vytvorenie súvislej európskej ekologickej sústavy, sa uplatňuje aj na lokality, ktoré spĺňajú ekologické kritériá potrebné na uvedenie v zozname NLEV.
- 41 Komisia uvádza, že Cyperská republika toleruje nadmerné a nezákonné čerpanie vody, ktoré je príčinou ničenia biotopu dotknutého druhu alebo vymiznutia jeho reprezentatívnych vlastností. Navyše stavebný rozvoj v predmetnej lokalite znižuje plochu tohto biotopu a z tohto dôvodu má veľmi nepriaznivý vplyv na zachovanie lokality a dotknutého druhu. Okrem toho je organizovanie motokrosových pretekov pre cyperskú užovku obojkovú osobitne škodlivé pre sústavné vyrušovanie a predstavuje zdroj nebezpečenstva, pretože môže mať za následok zranenie až usmrtenie zvierat.
- 42 Pokiaľ ide o odber vody na miestach, kde má cyperská užovka obojková biotop, Cyperská republika uvádza, že už bol zastavený, a preto už nie sú dôvodné obavy týkajúce sa poklesu hladiny v biotope tohto druhu a zničenia tohto biotopu z dôvodu čerpania. Pokiaľ ide o výstavbu obytných budov „na brehu jazera“, žalovaný členský štát zdôrazňuje, že v rámci predmetnej NLEV neexistuje žiadny stavebný rozvoj, že stavebný rozvoj v okolí tejto lokality neobmedzuje biotop cyperskej užovky obojkovej a v rozpore s tým, čo uvádza Komisia, nemá škodlivé účinky. Pokiaľ ide o prevádzkovanie motokrosovej dráhy, Cyperská republika poznamenáva, že bolo ukončené a dráha samotná bola odstránená.

– Posúdenie Súdny dvorom

- 43 Treba pripomenúť, že čo sa týka lokalít prichádzajúcich do úvahy ako lokality európskeho významu, uvedených na vnútroštátnych zoznamoch predkladaných Komisii, a predovšetkým lokalít, kde sa vyskytujú prioritné typy prirodzených biotopov alebo prioritné druhy, členské štáty sú v zmysle smernice o biotopoch povinné prijať ochranné opatrenia, ktoré sú z hľadiska cieľa ochrany vyplývajúceho zo smernice vhodné na zabezpečenie relevantného ekologického záujmu, aký tieto lokality majú na vnútroštátnej úrovni (pozri rozsudok Draggagi a i., už citovaný, bod 30).
- 44 Režim primeranej ochrany uplatniteľný na lokality uvedené vo vnútroštátnom zozname zaslanom Komisii v zmysle článku 4 ods. 1 smernice o biotopoch vyžaduje, aby členské štáty nepovolili zásahy, pri ktorých existuje riziko, že vážne ohrozia ekologické vlastnosti týchto lokalít. Tak je to najmä v prípade, ak existuje riziko, že zásah buď výrazne zníži plochu lokality, alebo spôsobí vymiznutie

prioritných druhov prítomných v lokalite, alebo spôsobí zničenie uvedenej lokality či zánik jej reprezentatívnych vlastností (pozri rozsudok Bund Naturschutz in Bayern a i., už citovaný, body 46 a 47).

- 45 Ak by to tak totiž nebolo, hrozilo by narušenie rozhodovacieho procesu na úrovni Európskej únie, ktorý sa nezakladá len na integrite lokalít, tak ako sú oznámené členskými štátmi, ale je tiež charakterizovaný ekologickými porovnaniami rôznych lokalít navrhnutých členskými štátmi, a Komisia by už nebola schopná plniť si úlohy v dotknutej oblasti, a to najmä zostaviť zoznam lokalít vybraných ako lokality európskeho významu s cieľom vytvorenia súvislej európskej ekologickej sústavy osobitných chránených území (pozri rozsudok Bund Naturschutz in Bayern a i., už citovaný, body 41 a 42).
- 46 Vyššie uvedené úvahy platia v každom prípade *mutatis mutandis* aj pre lokality, pri ktorých predmetný členský štát nespochybňuje, že spĺňajú ekologické kritériá uvedené v článku 4 ods. 1 smernice o biotopoch, a preto majú byť uvedené na národnom zozname NLEV zaslanom Komisii.
- 47 Nemožno totiž pripustiť, aby podľa smernice o biotopoch a cieľov, ktoré sleduje, lokalita ako tá, ktorej sa týka prejednávacia vec, v prípade ktorej dotknutý členský štát nespochybňuje, že má byť zapísaná na uvedený zoznam, nemala žiadnu ochranu.
- 48 Pokiaľ ide o konanie, ktoré Komisia vytyka Cyperskej republike a o ktorom tvrdí, že je príčinou zničenia biotopu cyperskej užovky obojkovej v lokalite jazera Paralimni a ohrozenia zachovania populácie tohto druhu v tej istej lokalite, nie je spochybňované, že organizovanie motokrosových pretekov v predmetnej lokalite, ktoré, ako uvádza žalovaný členský štát, bolo ukončené po uplynutí lehoty určenej v odôvodnenom stanovisku, predstavuje konanie vážne ohrozujúce ekologické vlastnosti tejto lokality.
- 49 V tomto bode je teda žalobný dôvod opodstatnený.
- 50 Pokiaľ ide o nadmerné čerpanie vody v predmetnej lokalite, zo spisu vyplýva, že k uplynutiu lehoty dvoch mesiacov určených v odôvodnenom stanovisku ešte nebolo ukončené. Ukazuje sa, že v prejednávanej veci môže mať tento typ operácie významný negatívny dopad na biotop cyperskej užovky obojkovej a na zachovanie tohto druhu, najmä počas rokov sucha.
- 51 V dôsledku toho treba žalobnému dôvodu vyhovieť aj v tomto bode.
- 52 Pokiaľ ide o stavebný rozvoj mimo severnej časti predmetnej NLEV, ktorý je príčinou zníženia plochy biotopu dotknutého druhu a ktorý Komisia vytyka Cyperskej republike, Cyperská republika uznáva, že takýto rozvoj existuje okolo NLEV, ale nie vnútri nej, a odmieta škodlivé účinky uvádzané Komisiou.
- 53 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou v rámci konania o nesplnení povinnosti prináleží Komisii preukázať existenciu údajného nesplnenia si povinnosti a predložiť Súdnemu dvoru dôkazy nevyhnutné na preverenie existencie tohto nesplnenia si povinnosti Súdnym dvorom bez toho, aby sa Komisia mohla odvolať na akúkoľvek domnienku (pozri najmä rozsudky Komisia/Írsko, už citovaný, bod 39, a z 22. septembra 2001, Komisia/Španielsko, C-90/10, bod 25).
- 54 Pri absencii akéhokoľvek dôkazu týkajúceho sa dopadu uvedeného stavebného rozvoja na plochu biotopu cyperskej užovky obojkovej v dotknutej časti NLEV nemožno takéto tvrdenie, ako ani súvisiace tvrdenie týkajúce sa tolerovania zemných prác v žiadnom prípade považovať za dôvodné.
- 55 V dôsledku toho treba žalobnému dôvodu založenému na porušení smernice o biotopoch z dôvodu tolerovania činností, ktoré poškodzujú alebo ničia biotop dotknutého druhu, pokiaľ ide o lokalitu jazera Paralimni, vyhovieť s výhradou toho, čo sa konštatovalo v bode 54 tohto rozsudku.

O nevytvorení a neuplatňovaní systému prísnej ochrany cyperskej užovky obojkovej

Argumentácia účastníkov konania

- 56 Komisia zastáva názor, že Cyperská republika si tým, že tolerovala vyššie uvedené činnosti, akými sú najmä nadmerné čerpanie vody, ako aj organizovanie motokrosových pretekov, a neuplatnila ochranné opatrenia, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 12 ods. 1 smernice o biotopoch. V dôsledku týchto činností sa totiž plocha biotopu cyperskej užovky obojkovej zmenšila a populácia tohto druhu v lokalite jazera Paralimni sa znížila.
- 57 Komisia zastáva názor, že stavebné projekty v uvedenej lokalite majú závažné dôsledky z dôvodu zemných prác a výkopov, ktoré poškodzujú biotop uvedeného druhu. Rozparcelovanie severnej časti jazera Paralimni tiež odporuje článku 12 ods. 1 písm. a) a b) smernice o biotopoch.
- 58 S výnimkou nezákonného prevádzkovania pretekárskeho okruhu, Cyperská republika tvrdí, že prijala opatrenia potrebné na uplatňovanie prísneho režimu ochrany cyperskej užovky obojkovej a z toho dôvodu neporušila povinnosti, ktoré jej vznikajú podľa článku 12 ods. 1 smernice o biotopoch.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 59 Treba pripomenúť, že článok 12 ods. 1 smernice o biotopoch členským štátom ukladá prijať opatrenia potrebné na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) tej istej smernice v prostredí ich prirodzeného pohybu tým, že zakáza všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania jedincov týchto druhov vo voľnej prírode, úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania, úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode, ako aj poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.
- 60 Prebratie tohto ustanovenia členské štáty zaväzuje nielen prijať ucelený legislatívny rámec, ale aj vykonať v tejto súvislosti konkrétne a špecifické opatrenia na ochranu (rozsudok Komisia/Írsko, už citovaný, bod 29).
- 61 Systém prísnej ochrany takisto predpokladá prijatie koherentných a koordinovaných opatrení preventívnej povahy (rozsudky zo 16. marca 2006, Komisia/Grécko, C-518/04, Zb. s. I-42, bod 16, a Komisia/Írsko, už citovaný, bod 30).
- 62 Taký systém prísnej ochrany má teda umožňovať účinne zabrániť akejkoľvek forme úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania jedincov živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) smernice o biotopoch vo voľnej prírode, úmyselnému rušeniu týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania, úmyselnému ničeniu alebo zbieraní vajec vo voľnej prírode, ako aj poškodzovaniu alebo ničeniu miest na párenie alebo miest na oddych uvedených druhov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 2011, Komisia/Francúzsko, C-383/09, Zb. s. I-4869).
- 63 V prejednávanej veci žalovaný členský štát uznáva, že tolerovaním organizovania motokrosových pretekov porušil článok 12 ods. 1 smernice o biotopoch.
- 64 Pokiaľ ide o nadmerné čerpanie vody, vzhľadom na bod 50 tohto rozsudku a na skutočnosť, že výskyt cyperskej užovky obojkovej v lokalite jazera Paralimni bol všeobecne známy, treba konštatovať, že predstavuje v každom prípade úmyselné rušenie v zmysle článku 12 ods. 1 smernice o biotopoch.

- 65 Čo sa týka tvrdenia založeného na škodlivých dôsledkoch pre cyperskú užovku obojkovú spojených so stavebným rozvojom v lokalite jazera Paralimni, z dôkazov doložených do spisu vyplýva, že stavebný rozvoj a stavby v lokalite jazera Paralimni alebo v jej blízkosti, najmä v jej severnej časti alebo v jej blízkosti, s ktorými sú spojené zemné práce, môžu mať za následok rušenie ovplyvňujúce tento chránený druh v celom ekosystéme tejto lokality.
- 66 Za týchto okolností sa teda ukazuje, že Cyperská republika nevytvorila systém prísnej ochrany umožňujúci účinne zabrániť všetkým javom uvedeným v bode 62 tohto rozsudku.
- 67 V dôsledku toho je žalobný návrh založený na porušení článku 12 ods. 1 smernice o biotopoch dôvodný.
- 68 So zreteľom na vyššie uvedené úvahy treba žalobe Komisie vyhovieť s výhradou toho, čo je uvedené v bode 55 tohto rozsudku.
- 69 Preto treba konštatovať, že Cyperská republika si tým, že
- nezahrnula lokalitu jazera Paralimni do NLEV,
 - tolerovala činnosti, ktoré vážne ohrozujú ekologické vlastnosti jazera Paralimni, a neprijala ochranné opatrenia potrebné na zachovanie populácie *Natrix natrix cypriaca* (cyperská užovka obojková), teda druhu, ktorý predstavuje ekologický záujem na tomto jazere a priehrade Xiliatos, a
 - neprijala potrebné opatrenia na vytvorenie a uplatňovanie systému prísnej ochrany tohto druhu,
- nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú v uvedenom poradí z článku 4 ods. 1 smernice o biotopoch, ako aj z článku 12 ods. 1 tejto smernice.

O trovách

- 70 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Cyperskú republiku na náhradu trov konania a Cyperská republika nemala úspech v podstatnej časti svojich dôvodov, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Cyperská republika si tým, že

- nezahrnula lokalitu jazera Paralimni do národného zoznamu navrhovaných lokalít európskeho významu,
- tolerovala činnosti, ktoré vážne ohrozujú ekologické vlastnosti jazera Paralimni, a neprijala ochranné opatrenia potrebné na zachovanie populácie *Natrix natrix cypriaca* (cyperská užovka obojková), teda druhu, ktorý predstavuje ekologický záujem na tomto jazere a priehrade Xiliatos, a
- neprijala potrebné opatrenia na vytvorenie a uplatňovanie systému prísnej ochrany tohto druhu,

- **nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú v uvedenom poradí z článku 4 ods. 1 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 2006/105/ES z 20. novembra 2006, z tejto zmenenej a doplnenej smernice 92/43, ako aj z článku 12 ods. 1 tej istej zmenenej a doplnenej smernice 92/43.**

2. Cyperská republika je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy